

Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației
Str. Sindicatelor, nr. 7, 400029, Cluj-Napoca
Tel: 0264 405337 Fax: 0264 590559
E-mail: psiedu@psiedu.ubbcluj.ro

ȘCOALA DOCTORALĂ „EDUCAȚIE, REFLECȚIE, DEZVOLTARE”

SYLLABUS

Cercetarea comparativă în educație

INFORMAȚII GENERALE

DOCTORAL SCHOOL „EDUCATION – REFLECTION – DEVELOPMENT”				
DISCIPLINA	Ore curs	Ore seminar	Conducător de doctorat	Credite
Cercetarea comparativă în educație	3	1	Prof. dr. Ion Albulescu	10
Date de contact: Facultatea de Psihologie și Științele educației Cluj Napoca, Sindicatelor 7 Email: albulescum@yahoo.com , ion.albulescu@ubbcluj.ro Tel. 0749709509				

DESCRIEREA CURSULUI

Interesul pentru cercetarea comparativă în educație se datorează existenței unor problematici educative comune în diverse țări, internaționalizării lumii universitare și a cercetării științifice, care fac dificilă și chiar contraproductivă reflecția închisă în cadrele naționale. Globalizarea faptelor educative, influența pe care o au unul asupra altuia diferitele sisteme educative, schimburile între parteneri din diferite țări sunt de necontestat. Într-o astfel de perspectivă, cercetările comparative pot fi de folos pentru înțelegerea diferențelor semnificative dintre sistemele naționale de educație și pentru a facilita împrumutul și adaptarea acelor idei sau măsuri ale căror efecte pozitive au fost verificate în sistemul de învățământ dintr-o altă țară, pentru a le aplica în propria țară. Amploarea studiilor de educație comparată este legată de amploarea mișcării de mondializare, care atinge toate domeniile vieții sociale și schimburile internaționale care o însoțesc. Mobilitatea a devenit un fapt curent și în ceea ce privește programele de cercetare și de schimburi școlare și universitare.

Fundamentală este contribuția cercetării comparative la elaborarea unei politici educaționale adecvate și optimale. Nu ne putem imagina viitorul educației în lume fără a avea în vedere datele pe care ni le oferă studiile comparative. Putem spune că există o legătură foarte strânsă între cercetarea comparativă și politica educațională și de planificare a sistemelor de învățământ. În mod firesc, rezultatele studiilor de pedagogie comparată ar trebui să fie utilizate de factorii de decizie politică în domeniul educației, dezvoltatorii de programe de studii, specialiști în educație, aceștia având astfel posibilitatea să își lărgescă cunoașterea cu privire la ideologiile referitoare la dezvoltarea învățământului, la teoriile privind învățarea și la consecințele diferitelor practici educaționale în diverse contexte sociale. De asemenea, acestea ar trebui să intereseze cadrele didactice. Profesorii ar putea beneficia de rezultatele studiilor de pedagogie comparată în diverse moduri, de exemplu, în proiectarea curriculară, organizarea activităților extracurriculare, folosirea unor metode de predare și autoevaluare mai eficiente etc.

TEMATICA

În acest curs abordăm cu deosebire metodologia cercetării comparative în educație. Structura cursului încorporează cinci teme exhaustive, astfel articulate încât să le ofere doctoranzilor o imagine comprehensivă asupra problematicii cercetării comparative în educație. Temele sunt organizate astfel:

- 1) Specificul cercetării comparative în educație;
- 2) Problematice abordate prin cercetarea comparativă;
- 3) Finalitatea cercetărilor comparative în educație;
- 4) Metodologia cercetării comparative;
- 5) Metode și tehnici auxiliare de cercetare.

OBIECTIVELE CURSULUI

Obiective profesionale:

- 1) Să analizeze critic conceptele și aplicațiile practice ale cercetării comparative în educație;
- 2) Să analizeze și să aplice metodologia specifică cercetării comparative în educație;
- 3) Să utilizeze conceptele și aplicațiile în manieră inter- și transdisciplinară;
- 4) Să elaboreze analize și sinteze personale prin valorificarea cunoștințelor din domeniu;
- 5) Să elaboreze proiecte de cercetări comparative în educație și să identifice „bune practici”;
- 6) Să identifice articulările și deconcertările din sistemele educaționale contemporane și să proiecteze acțiuni de optimizare.

Obiective personale de autonomie și interacțiune în învățare

- 1) Să utilizeze strategii de învățare multiple și stiluri de învățare adecvate situațional;
- 2) Să analizeze, să proiecteze și să parcurgă traseul personal de învățare;
- 3) Să evalueze și să optimizeze performanța proprie în învățare;
- 4) Să comunice, să negocieze și să proiecteze activități de învățare în echipă.

COMPETENȚE ÎN FORMARE

- 1) Competențe de analiză și sinteză pedagogică;
- 2) Competențe practice de realizare de instrumente și metodologii de proiectare și evaluare;
- 3) Competențe de autoevaluare și interevaluare;
- 4) Competențe de lucru în echipă;
- 5) Competențe de proiectare a dezvoltării profesionale și personale;
- 6) Competențe de comunicare, negociere și muncă în echipă.

BIBLIOGRAFIA RECOMANDATĂ

- Albulescu, Ion, *Pedagogia comparată. Fundamente teoretice și cadre metodologice*, Institutul European, Iași, 2016.
- Alexander, Robin, Broadfoot, Patricia, Phillips, David (eds.), *Learning from Comparing - New directions in comparative educational research*, Symposium Books, Oxford, 1999.
- Bereday, George Z., *Comparative Method in Education*, Holt, Rinehart and Winston, New-York, Chicago, San Francisco, Toronto, London, 1964.
- Cassou, Jean, *École: est-ce vraiment mieux ailleurs? Un regard comparatif sur les systèmes éducatifs européens par un enseignant de terrain*, L'Harmattan, Paris, 2015.
- Chelcea, Septimiu, *Metodologia cercetării sociologice: metode cantitative și calitative*, Editura Economică, București, 2001.
- Crossley, Michael, „Construire des ponts entre culture et traditions dans la recherche comparée en éducation: dialogue, différences et contextes”, în *Education comparée/nouvelle série*, nr. 3, 2010.
- Crossley, Michael, „Bridging cultures and traditions in the reconceptualisation of comparative and international education”, în *Comparative Education*, 36, nr. 3, 2000
- Debeauvais, Michel, „Dimension internationale du débat sur la nature des sciences de l'éducation, Une perspective comparative”, în *Perspectives*, vol. XIX, nr. 3, UNESCO, 1989.
- De Landshere, Gilbert, „Éducation comparée expérimentale”, în *Dictionnaire de l'Évaluation et de la Recherche en éducation*, Presses Universitaires de France, Paris, 1972.
- Demeuse, Marc, *Comparer les systèmes éducatifs européens. Une entreprise complexe mais indispensable. Diversité (Ville Ecole Intégration)*, 169 (juillet 2012), <https://halshs.archives-ouvertes.fr/halshs-00722141>.
- Garrido, Jose Luis Garcia, *Fundamente ale educației comparate*, traducere de Paula Braga, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1995.
- Groux, Dominique, „L'éducation comparée: approches actuelles et perspectives de développement”, în *Revue française de pédagogie*, vol. 121, 1997.
- Groux, Dominique, Porcher, Louis, *L'éducation comparée*, Éditions Nathan, Paris, 1997.
- Groux, Dominique, Perez, Soledad et alt., *Dictionnaire d'éducation comparée*, Éditions L'Harmattan, Paris, 2002.
- Halls, W. D. (éd.), *L'éducation comparée: questions et tendances contemporaines*, U.N.E.S.C.O., Paris, 1990.

- Hilker, Franz, *La pédagogie comparée: introduction à son histoire, sa théorie et sa pratique*, Institut Pédagogique National, Paris, 1964.
- Holmes, Brian, *Comparative Education: Some Considerations of Method*, Allen and Unwin, London, 1981.
- Iliescu, Vasile, *Abordarea comparativă în pedagogie*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1976;
- Kandel, Isaac Leon, „The Methodology of Comparative Education”, în *International Review of Education*, 5-3, 1959.
- Khôi, Lé Thànk, *L'éducation comparée*, Éditions Armand Colin, Paris, 1981.
- Laderrière, Pierre, Vaniscotte, Francine, *L'éducation comparée: un outil pour l'Europe*, Éditions L'Harmattan, Paris, 2003.
- Lauwerys, Joseph A., „La pédagogie comparée: son développement, ses problèmes”, în Maurice Debesse, Gaston Mialaret (éds.), *Traité des sciences pédagogiques*, volume 3, *Pédagogie comparée*, Presses Universitaires de France, Paris, 1972.
- Novoa, Antonio, „Modèles d'analyse en éducation comparée: le champ et la carte”, în *Les sciences de l'éducation - Pour l'Ère nouvelle*, nr. 2-3, Cerse, Université de Caen, Caen, 1995.
- Perez, Soledad, Groux, Dominique, Ferrer, Ferran, „Éducation comparée et éducation interculturelle: éléments de comparaison”, în Dasen, Pierre R., Perregaux, Christiane (éds.), *Pourquoi des approches interculturelles en sciences de l'éducation?*, Éditions De Boeck Université, Bruxelles, nr. 3, 2000.
- Resnik, Julia, „Introduction - La globalisation annonce-t-elle la fin de l'éducation comparée? Reconsidération théorique et méthodologique et nouveaux objets de recherche”, în *Education comparée/nouvelle série*, nr. 3., 2010.
- Rossellò, Pedro, „Difficultés inhérentes aux recherches d'éducation comparées dynamiques”, în *Revue internationale de pédagogie*, IX, nr. 2, 1963-1964.
- Ungureanu, Dorel, *Pedagogie comparată. Note de curs*, Editura Mirton, Timișoara, 2001.
- Van Daele, Henk, *L'éducation comparée*, Presses Universitaires de France, Paris, 1993.
- Vexliard, Alexandre, *La pédagogie comparée. Méthodes et problèmes*, Presses Universitaires de France, Paris, 1967.
- Vigour, C., *La comparaison dans les science sociales*, Éditions La Découverte, Paris, 2005.
- *** *Pedagogie comparată*, volum editat de Iosif Antohi, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1970.

MODALITĂȚI DE DESFĂȘURARE A ACTIVITĂȚILOR

- Prelegeri interactive;
- Învățarea prin cooperare;
- Activități de grup;
- Dezbateri;
- Elaborarea de proiecte, prezentarea și evaluarea în grup;

- Expunerea concluziilor, a unor aspecte ale proiectului elaborat și dezbateră acestora;
- Analiza / evaluarea unor materiale existente pe site-uri educaționale relevante.

ORGANIZAREA ACTIVITĂȚII:

Curs – *prelegeri interactive*, dezbateri, studii de caz, teste de verificare a cunoștințelor pe parcurs.

Seminar – *studiu individual, elaborare de proiecte, dezbateri în grup mare*.

Alocarea timpului / activitate: muncă independentă, elaborare de proiecte: aprox. 50 – 60 min. per sesiune, dezbateri în grup mare: aprox. 40 min. per sesiune, prelegere interactivă: aprox. 30 min. per sesiune, evaluare și sinteze aprox. 30 min. per sesiune.

MATERIALE ȘI MIJLOACE:

Supporturi de studiu, de dezbateră sau de lucru, tipărite și în format electronic, listă de bibliografie selectivă, mijloace multimedia de prezentare, prezentări powerpoint, calculator, videoprojector (asigurate de facultate), e-group – pe yahoo groups– materiale și informații postate pe e-grupul destinat activităților specifice seminarului și proiectelor.

LOCAȚIE: sala de curs + seminar, capacitate 20 studenți.

PLANIFICAREA /CALENDARUL ÎNTÂLNIRILOR ȘI A VERIFICĂRILOR / EVALUĂRILOR PE PARCURS:

C1 – Curs introductiv.

Se prezintă structura cursului, tematică, obiective, sarcini de lucru pe parcurs, modalitatea de evaluare finală și alte detalii la solicitarea doctoranzilor. Se discută asupra surselor bibliografice, sarcinilor de studiu, proiectelor, conținutului dosarului de portofoliu ș.a.

S1 - Seminar introductiv. Formularea obiectivelor de învățare specifice. Discuții cu doctoranzii asupra obiectivelor de învățare specifice, potrivit cu nevoile lor de pregătire în vederea cercetării de teren și elaborării tezei de doctorat. Doctoranzii vor elabora în scris lista obiectivelor de învățare, în baza cărora se vor defini și selecta teme de seminar și se vor negocia modalitățile de realizare. Fiecare doctorand va pregăti în detaliu și va modera câte o temă de dezbateră.

C2-C3 – Prelegere interactivă, tema: Specificul cercetării comparative în educație (Sarcini specifice; Caracterul interdisciplinar).

S2-S3 – Prezentarea și dezbateră în grupul de doctoranzi a 2-4 teme per seminar, în funcție de aria de cuprindere tematică. Temele vor fi pregătite individual sau în grupuri mici și vor fi prezentate cu ajutorul unor postere, slide-uri ppt, descrieri concise, studii de caz etc.

C4 - Prelegere interactivă, tema: Problematice abordate prin cercetarea comparativă.

S4 - Activități individuale, activități de grup, scurte work-shopuri, dezbateri și evaluări frontale privind problematica în discuție.

C5 - Prelegere interactivă, tema: Finalitatea cercetărilor comparative în educație;

S5 - Prezentarea și dezbateră în grupul de doctoranzi a 2 -4 teme per seminar, în funcție de aria de cuprindere tematică Temele vor fi pregătite individual sau în grupuri mici și vor fi prezentate cu ajutorul unor postere, slide-uri ppt, descrieri concise, studii de caz etc.

C6-C7-C8 - Prelegere interactivă, tema: Metodologia cercetării comparative.

S6-S7-S8 - Prezentarea și dezbateră în grupul de doctoranzi a 2 -4 teme per seminar, în funcție de aria de cuprindere tematică Temele vor fi pregătite individual sau în grupuri mici și vor fi prezentate cu ajutorul unor postere, slide-uri ppt, descrieri concise, studii de caz etc.

S9-S10 - Prelegere interactivă, tema: Metode și tehnici auxiliare de cercetare.

S9-S10 - Prezentarea și dezbateră în grupul de doctoranzi a 2 -4 teme per seminar, în funcție de aria de cuprindere tematică Temele vor fi pregătite individual sau în grupuri mici și vor fi prezentate cu ajutorul unor postere, slide-uri ppt, descrieri concise, studii de caz etc.

C11-C12 și S11-S12 - Activitate interactivă de recapitulare, analiză și sinteză tematică, în vederea finalizării proiectelor și portofoliilor finale.

C13-C14 și S13-S14: Evaluare formativă: prezentarea și dezbateră proiectelor și a portofoliilor individuale.

OBLIGAȚIILE STUDENȚILOR PENTRU CURS ȘI SEMINAR:

- Participare la schimburi de mesaje pe e-group;
- Accesarea și parcurgerea materialelor de curs și seminar și a reperelor bibliografice disponibile;
- Realizarea pas cu pas a portofoliului pe care se va lucra la seminar/ curs și prezentarea portofoliului final;
- Parcurgerea bibliografiei, îmbogățirea bibliografiei;
- Elaborarea unui proiect (8-10 Pagini) și prezentarea lui spre dezbateră grupei de doctoranzi;
- Identificarea, elaborarea unor studii de caz pentru prezentare și dezbateră în grupul de doctoranzi.

FORME DE EVALUARE

- Portofoliul de seminar/ curs, construit secvențial (evaluare de progres) și portofoliu final (Evaluare sumativă).
- Evaluare în activitățile interactive sau de grup, pe parcursul dezbaterilor, workshop-urilor ș.a.

Calificativul (*satisfăcător, bine și foarte bine*) se bazează pe evaluarea compozită a trei criterii:

- a) Calitatea și complexitatea intervențiilor și a prezentărilor individuale la cursuri și seminarii.
- b) Calitatea și complexitatea portofoliului final.
- c) Calitatea și complexitatea proiectului elaborat și acuratețea prezentării.

DETALII ORGANIZATORICE, GESTIONAREA SITUAȚIILOR DE ÎNVĂȚARE

Prezența la cursuri și seminarii : Se propune și se negociază cu doctoranzii un număr minim de prezențe la cursuri și seminarii, prezență care condiționează accesul la evaluarea finală, astfel:

- Între 8 – 10 prezențe din totalul de 14 cursuri;
- Între 4 – 5 prezențe din totalul de 7 seminarii

Recuperare – nu se organizează recuperări pentru doctoranzii care absentează. In asemenea cazuri, doctoranzii trebuie să refacă integral activitățile în anul următor, cu aprobarea conducătorilor de doctorat și a Institutului de studii doctorale.

BIBLIOGRAFIA OPȚIONALĂ

Bibliografia opțională se decide de către fiecare doctorand, cu sprijinul titularului de curs și a coordonatorilor de doctorat, în funcție de nevoile specifice de învățare.

Cluj – Napoca
15 octombrie 2017

Prof. univ. dr. Ion Albulescu